

Document de poziție

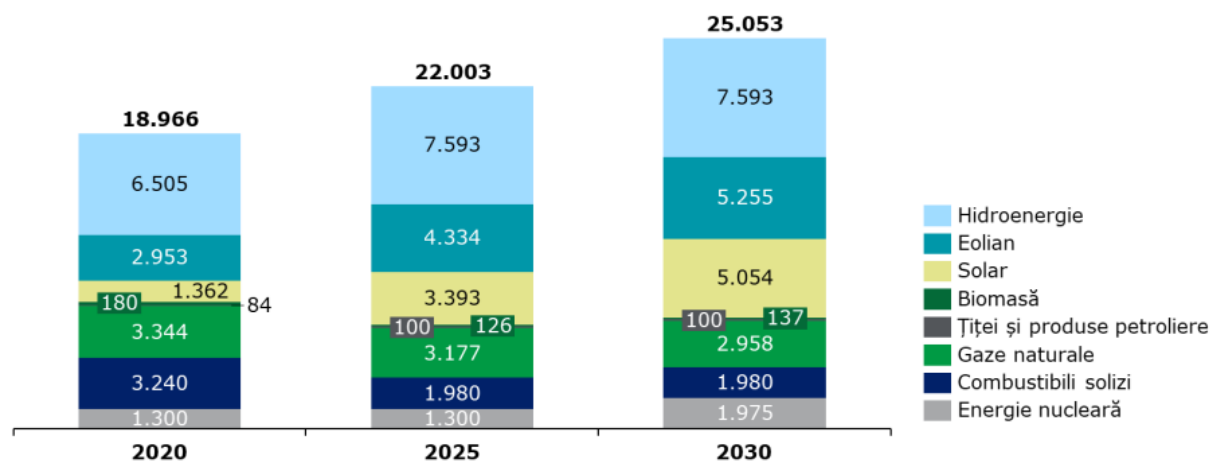
Planul de Dezvoltare a RET
perioada 2020 – 2029

Septembrie 2020

În contextul celor două provocări aduse de pandemia de COVID-19, cea legată de sănătatea publică, dar mai ales cea economică, Comisia Europeană și-a întărit politica de susținere a Green Deal (Pactul Ecologic European). Mai mult decât oricând, Europa și statele membre trebuie să prioritizeze cele mai eficiente, sustenabile și eficiente din punct de vedere al costului căi de decarbonizare a economiei. Energia regenerabilă, în special cea eoliană și fotovoltaică, oferă astăzi nu doar cea mai curată și sustenabilă cale de producere a energiei, dar și cea mai ieftină. În plus, regenerabilele accelerează procesul de decarbonizare a electricității, a sectorului de încălzire și a celui de transport, cu potențialul de a crea un număr important de locuri de muncă de înaltă calificare la nivelul statelor membre.

RWEA salută publicarea Planului de Dezvoltare a RET 2020 - 2029, acestea fiind, alături de Planul National Integrat pentru Energie și Schimbări Climatice și Strategia Energetică a României, cele trei documente cheie pentru planificarea viitorului sectorului energetic din România, precum și pentru accelerarea procesului de decarbonizare și tranziție energetică, oferind vizibilitatea necesară pentru adresarea provocărilor semnificative ale transformării sistemelor energetice în următorii ani. Cu toate acestea, considerăm că PDRET 2020 – 2029 nu este în acord cu obiectivele României în sectorul energetic pentru orizontul 2030.

Dacă Planul National Integrat pentru Energie și Schimbări Climatice și Strategia Energetică a României sunt aliniate în ceea ce privește țintele pentru următorii zece ani și modul în care vor fi atinse, vizibilitatea oferită fiind esențială pentru toți factorii implicați, Planul de Dezvoltarea a RET 2020 – 2029 elaborat de către Transelectrica vine în contradicție directă cu acestea.

Figură 1 Evoluția parcului de generare a energiei electrice conform PNIESC 2021 - 2030

Prin neluarea în considerare a PNIESC 2021 – 2030 și a Strategiei Energetice a României în definirea scenariilor ce stau la baza PDRET 2020 – 2029, acest ultim document pune sub semnul întrebării:

- Realizarea de noi capacități de generare ce ar putea asigura securitatea energetică a României și conduce la schimbarea statutului de importator net de energie electrică
- Investiții de zeci de miliarde de Euro din fonduri europene nerambursabile și capital privat, esențiale pentru crearea de noi locuri de muncă și redresarea economică post-COVID a României
- Finanțarea europeană a viitoarelor proiecte mari de infrastructura energetică de pe viitoarele liste PCI (Projects of Common Interest).

PDRET 2020 - 2029 este dezvoltat pe baza a doua scenarii care nu sunt fundamentate în funcție de evoluția parcului de generare a energie electrice prezentată de PNIESC 2021 – 2030 și de ultima versiune a Strategiei Energetice a României, scenariul cel mai optimist luat în calcul de Transelectrica (scenariul verde) estimând o capacitate instalate cu 1000 MW mai mică în energie eoliană. De asemenea, PDRET 2020 – 2029, nu ia în considerare traiectoriile intermediare de dezvoltare a noilor capacități regenerabile, asumate de România prin PNIESC. Este important de luat în considerare faptul că ultima variantă de PNIESC trimisă de România către Comisia Europeană va fi actualizată în 2023, țintele pentru energia regenerabilă și implicit capacitate instalată urmând a fi revizuite strict superior, pentru a fi în concordanță cu actualele obiective ale Uniunii Europene de scădere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55%.

Surprinde inconsistența în alegerea datelor de intrare pentru elaborarea celor doua scenarii luate în calcul în PDRET. Dacă în ceea ce privește evoluția capacității instalate în energie nucleară documentul își fundamentează ipotezele pe baza Strategiei Energetice a Guvernului (*Punerea în funcțiune a unităților 3 și 4 de la CNE Cernavodă, menționată în documentele privind Strategia Energetică a Guvernului*, pag. 232), în ceea ce privește evoluția capacității instalate în centrale eoliene ignoră atât ultima versiune a Strategiei, cât și PNIESC, estimând fără fundamente reale o putere instalată de 3500 MW până în 2024 și 4000 MW până în 2029 în Scenariul de Referință, respectiv 3500 MW până în 2024 și 4300 MW până în 2029 în Scenariul favorabil.

Țintele PNIESC pentru dezvoltarea capacităților de energie regenerabilă	Vs	Proiectele de dezvoltare ale RET (liniile de 400 kV)
	2020	Racordarea LEA de 400 kV Stupina – Varna și Rahman – Dobruja intrare-ieșire în stația Medgidia printr-o LEA de 400 kV
	2021	
Instalarea a 1.766 MW de energie electrică din surse regenerabile (822 MW eolian și 944 MW solar)	2022	
	2023	
Instalarea a 1.596 MW de energie electrică din surse regenerabile (559 MW eolian și 1 037 MW solar)	2024	LEA de 400 kV între Porțile de Fier – Reșița; Reșița – Pancevo; Brazi Vest - Teleajen – Stâlpu; Gutinaș – Smârdan; Cernavodă – Gura Ialomiței –Stâlpu; Oradea Sud – Nădab
	2025	
Instalarea a 1.084 MW de energie electrică din surse regenerabile (556 MW eolian și 528 MW solar)	2026	
	2027	
	2028	
	2029	LEA de 400 kV între Stâlpu – Brașov; Reșița –Timișoara/Săcălaz – Arad; Gădălin – Suceava
Instalarea a 1.498 MW de energie electrică din surse regenerabile (365 MW eolian și 1 133 MW solar)	2030	

Figură 2 Evoluția comparativă a viitoarelor capacități regenerabile conform PNIESC 2021 – 2030 și a liniilor de 400 kV incluse în PDRET 2020 - 2029

Din analiza documentului reiese că varianta supusă consultării publice în momentul de față este doar o iterație a documentului de acum 2 ani, în condițiile unei schimbări majore de abordare la nivel european și chiar național. Proiectele propuse de versiunea anterioară a PDRET cresc atât capacitatea de preluarea a energiei de către rețeaua de transport, cât și gradul de interconectare, dar acestea nu sunt suficiente pentru a acoperi viitoarele capacități regenerabile ce urmează a fi instalate în România. Varianta PDRET 2020 – 2029, supusă consultării publice, nu propune noi proiecte care să susțină planurile guvernamentale și ale companiilor din sector în ceea ce privește noi capacități, reprezentând una din principalele bariere în calea dezvoltării și modernizării sectorului energetic.

Într-o perioadă în care România poate beneficia de numeroase instrumente de finanțare din fonduri europene nerambursabile, dar și naționale, PDRET 2020 – 2029 ar trebui să prioritizeze folosirea eficientă a acestora, în special în condițiile în care proiectele de dezvoltarea a infrastructurii de transport sunt considerate prioritare. Conform structurii de finanțare prezentată în PDRET 2020 – 2029 (pag. 280), doar 5% din finanțarea necesară proiectelor de investiții va folosi fonduri nerambursabile, iar 84% finanțare din tarife nereglementate, ignorând astfel posibilitățile uriașe de dezvoltare a infrastructurii, disponibile în acest moment.

Propunerile RWEA:

Pentru a facilita dezvoltarea sistemului de energie electrică, care să permită realizarea obiectivelor de investiții ale României, stabilind drumul de parcurs către un sector energetic mai curat și o redresare economică rapidă, RWEA solicită Transelectrica revizuirea PDRET 2020 – 2029 prin:

- Actualizarea documentului pornind de la scenariile de dezvoltare a energiei regenerabile din ultimele versiuni ale Strategiei Energetice și a PNIESC
- Introducerea de noi proiecte de linii de transport a energiei care să poată integra capacitatea prevăzută de Strategia Energetică și PNIESC și o abordare ambițioasă în atragerea finanțărilor disponibile prin fonduri europene și naționale
- Organizarea unui grup de lucru împreună cu reprezentanții RWEA pentru reducerea incertitudinii asupra evoluției parcului de producție, inclusiv a potențialelor viitoare capacități offshore, având în vedere faptul că timpul necesar construcției unor linii noi poate fi sensibil mai mare decât cel al construirii obiectivelor de producție sau consum noi, ducând la necesitatea începerii construcției liniilor înainte de demararea investiției utilizatorului și a etapizării procesului de realizare. Astfel poate fi evitat un element important de risc pentru Transelectrica SA.